ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN DƯƠNG THIỆP

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG MÔI TRƯỜNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI XÃ MỸ YÊN, HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN GIAI ĐOẠN 2015 - 2020

LUẬN VĂN
THẠC SĨ KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG

Thái Nguyên - 2015

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – ĐHTN http://www.lrc.tnu.edu.vn

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN DƯƠNG THIỆP

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG MÔI TRƯỜNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI XÃ MỸ YÊN, HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN GIAI ĐOẠN 2015 - 2020

Ngành : Khoa học Môi trường
Mã số : 60 44 03 01

LUẬN VĂN
THẠC SĨ KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Lương Văn Hinh

Thái Nguyên - 2015

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – ĐHTN http://www.lrc.tnu.edu.vn

LỜI CAM ĐOAN

Tôi luôn luôn nỗ lực, cố gắng và trung thực trong suốt quá trình nghiên cứu đề tài.

Tôi xin cam đoan các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sửa dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luân văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 8 năm 2015

Tác giả

Trần Dương Thiệp

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành được luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện để tôi có cơ hội được học tập và nghiên cứu tại Trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn đến toàn thể quý thầy cô Khoa Môi trường, Phòng Quản Lý Sau Đại Học - Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, đã tận tình truyền đạt kiến thức, hướng dẫn tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo **PGS.TS Lương Văn Hinh** đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn đến Lãnh đạo và cán bộ của Uỷ ban nhân dân huyện Đại Từ, các phòng ban chuyên môn Huyện, Lãnh đạo Uỷ ban nhân dân xã Mỹ Yên và cán bộ, công chức xã Mỹ Yên cùng bà con nhân dân nơi đây đã giúp đỡ tôi thu thập các tài liệu và số liệu phục vụ cho luận văn trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu trên địa bàn.

Cuối cùng, Tôi muốn bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến gia đình, người thân và bạn bè đã luôn ủng hộ, động viên và giúp đỡ cho tôi trong quá trình học tập cũng như thực hiện luận văn.

Trong thời gian nghiên cứu vì nhiều lý do chủ quan và khách quan nên không tránh khỏi những sai sót. Tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy, cô giáo, bàn bè đồng nghiệp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 8 năm 2015

Tác giả

Trần Dương Thiệp

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN i
LỜI CẢM ƠN ii
MỤC LỤC iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT vi
DANH MỤC CÁC BẢNG vii
DANH MỤC CÁC HÌNH viii
MỞ ĐẦU 1
1. Đặt vấn đề 1
2. Mục tiêu nghiên cứu 2
2.1. Mục tiêu chung 2
2.2. Mục tiêu cụ thể 2
3. Yêu cầu 2
4. Ý nghĩa của đề tài 3
4.1. Ý nghĩa trong học tập và nghiên cứu khoa học 3
4.2. Ý nghĩa thực tiễn 3
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU 4
1.1. Cơ sở khoa học 4
1.1.1. Các khái niệm liên quan 4
1.1.2. Mô hình DPSIR 8
1.2. Cơ sở pháp lý 8
1.3. Cơ sở thực tiễn của đề tài 10
1.3.1. Một số đặc điểm về môi trường trên thế giới 10
1.3.2. Một số đặc điểm về môi trường nông thôn tại việt nam 14
1.3.3. Các vấn đề về môi trường của tỉnh Thái Nguyên 16
1.3.4. Tình hình xây dựng nông thôn mới trên thế giới 17
1.3.5. Tình hình xây dựng nông thôn mới tại việt nam 20
1.3.6. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở Thái Nguyên 24
1.3.7. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở huyện Đại Từ 25

CHƯƠNG 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU 27
2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu 27
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu 27
2.1.2. Địa điểm và phạm vi nghiên cứu 27
2.1.3. Thời gian nghiên cứu 27
2.2. Nội dung nghiên cứu 27
2.3. Phương pháp nghiên cứu 27
2.3.1. Phương pháp thu thập tài liệu 27
2.3.2. Phương pháp thống kê xử lý số liệu 28
2.3.3. Phương pháp tổng hợp, đánh giá, phân tích 29
2.3.4 Phương pháp chuyên gia 29
2.3.5. Phương pháp DPSIR để đánh giá hiện trạng môi trường 29
2.3.6. Phương pháp khảo sát thực địa 29
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU & THẢO LUẬN 30
3.1. Điều tra cơ bản 30
3.1.1. Điều kiện tự nhiên 30
3.1.1.1. Vị trí địa lý 30
3.1.1.2. Địa hình, địa mạo 31
3.1.1.3. Khí hậu, thủy văn 31
3.1.2. Tài nguyên thiên nhiên 31
3.1.2.1. Tài nguyên đất 31
3.1.2.2. Tài nguyên nước 33
3.1.2.3. Tài nguyên rừng 33
3.1.2.4. Tài nguyên khoáng sản 34
3.1.2.5. Tài nguyên nhân văn và du lịch 34
3.1.3. Điều kiện kinh tế - xã hội 34
3.1.3.1. Thực trạng phát triển kinh tế 34
3.1.3.2. Dân số và lao động 36
3.1.3.3. Thực trạng việc thực hiện Tiêu chí nông thôn mới xã Mỹ Yên năm 2014 36

3.2. Đánh giá hiện trạng môi trường xã Mỹ Yên, huyện Đại Từ theo mô hình Động lực - Áp lực - Trạng thái - Tác động - Đáp ứng (DPSIR) 40
3.2.1. Phát triển kinh tế các ngành 42
3.2.2. Trình độ dân trí 48
3.2.3. Thực trạng môi trường xã Mỹ Yên. 51
3.2.3.1. Sử dụng nước sinh hoạt 51
3.2.3.2. Nước thải và xử lý nước thải 52
3.2.3.3. Vấn đề rác thải 53
3.2.3.4. Vệ sinh môi trường 55
3.2.4. Tác động ô nhiễm môi trường tại xã Mỹ Yên 56
3.2.4.1. Tác động của ô nhiễm môi trường đến sức khoẻ con người 56
3.2.4.2. Tác động của ô nhiễm môi trường đến các vấn đề kinh tế xã hội 57
3.3. Đánh giá việc thực hiện tiêu chí 17: Tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới tại xã Mỹ Yên 58
3.3.1. Công tác xây dựng nông thôn mới: 58
3.4. Các giải pháp đạt tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn xã Mỹ Yên huyện Đại Từ tỉnh Thái Nguyên 61
3.4.1. Giải pháp chung cho công tác xây dựng nông thôn mới 61
3.4.2. Giải pháp cụ thể cho việc thực hiện tiêu chí môi trường 62
3.4.2.1. Sử dụng nước sạch hợp vệ sinh theo quy chuẩn quốc gia 62
3.4.2.2. Chất thải được thu gom và xử lý theo quy định 63
3.4.2.3. Về thoát nước và vệ sinh môi trường 64
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ 66
1. Kết luận 66
2. Kiến nghị 67
TÀI LIỆU THAM KHẢO
PHỤ LỤC

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BCH	: Ban chấp hành
BNN	: Bộ Nông nghiệp
BNN&PTNT	: Bộ nông nghiệp và phát triển nông thôn
BVMT	: Bảo vệ môi trường
BVTV	: Bảo vệ thực vật
BYT	: Bộ Y tế
CTCC	: Công trình công cộng
CTR	: Chất thải rắn
HTX	: Hợp tác xã
MHNTM	: Mô hình nông thôn mới
NTM	: Nông thôn mới
NQ/TW	: Nghị quyết, Trung ương
PCCCR	: Phòng cháy chữa cháy rừng
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thong
TT - BTNMT	: Thông tư Bộ tài nguyên môi trường
UBND	: Ủy ban nhân dân
UBMTTQ	: Ủy ban mặt trận tổ quốc
VSMT	: Vệ sinh môi trường

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Tiêu chí môi trường theo bộ tiêu chí Quốc gia về xây dựng nông thôn mới 6
Bảng 1.2. Tiêu chí môi trường theo bộ tiêu chí nông mới của tỉnh Thái Nguyên 7
Bảng 3.1. Hiện trạng sửa dụng đất năm 2012 32
Bảng 3.2. Diện Tích Rừng tính đến năm 2012 33
Bảng 3.3. Tốc độ tăng trưởng kinh tế 2012 - 2014 34
Bảng 3.4. Cơ cấu nền kinh tế theo ngành 2014 35
Bảng 3.5. Dân số và lao động 36
Bảng 3.6. Hiện trạng và dự báo dân số xã Mỹ Yên 41
Bảng 3.7. Những loại phân bón được các hộ gia đình sử dụng 44
Bảng 3.8. Số liệu điều tra trình độ dân trí tại khu vực nghiên cứu 48
Bảng 3.9. Đánh giá về nguồn tiếp nhận thông tin VSMT của nhân dân 48
Bảng 3.10. Ý kiến về cải thiện điều kiện môi trường 49
Bảng 3.11. Nhận thức của người dân về vấn đề môi trường 50
Bảng 3.12. Các nguồn cung cấp nước sinh hoạt cho người dân trong xã.....52
Bảng 3.13. Chất lượng nước dùng trong sinh hoạt 52
Bảng 3.14. Tỷ lệ hộ gia đình sử dụng loại cống thải 52
Bảng 3.15. Tỷ lệ phần trăm các nguồn phát sinh rác thải sinh hoạt 53
Bảng 3.16. Đánh giá lượng rác của các hộ gia đình 54
Bảng 3.17. Các hình thức đổ rác thải sinh hoạt của xã 55
Bảng 3.18. Thực trạng nhà vệ sinh 55
Bảng 3.19. Các nguồn tiếp nhận nước thải từ nhà vệ sinh.....56
Bảng 3.20. Đánh giá tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới.....60
Bảng 3.21. Bảng tính toán nhu cầu sử dụng nước 63

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Bản đồ vị trí địa lý xã Mỹ Yên.....30
Hình 3.2: Sơ đồ phân tích chuỗi DPSIR cho động lực chi phối "Gia tăng dân số".....42
Hình 3.3: Các loại phân được sử dụng.....44
Hình 3.4: Sơ đồ chuỗi DPSIR cho động lực chi phối "Nông nghiệp".....45
Hình 3.5. Sơ đồ DPSIR cho hoạt động xây dựng 47
Hình 3.6. Ý kiến cải thiện môi trường của người dân.....49
Hình 3.7. Sơ đồ phân tích DPSIR cho động lực chi phối "Trình độ dân trí" 51
Hình 3.8. Tỷ lệ các loại cống thải các hộ gia đình sử dụng 53
Hình 3.9. Nguồn phát sinh rác thải sinh hoạt.....54
Hình 3.10. Kiểu nhà vệ sinh.....55
Hình 3.11. Các nguồn tiếp nhận nước thải từ nhà vệ sinh 56